

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Cornelii Jansenii Iprensis Episcopi Augustinus Europaeus
Perperam Dictus**

Wavre, Philippus van

Antverpiae, 1709

Cap. I. Prima pars quartæ quoad sensum naturalem & obvium legitimè
demonstratur ex Libro Iansenij excerpta, & per Aug. refutata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39351

LIBER QUINTUS

*De quartâ Iansenianâ eòdem Africanò
Sole perustâ.*

Propositionis quartæ prima pars
historica sic sonat.

*Semi-Pelagiani admittebant prævenien-
tis gratiæ interioris necessitatem ad sin-
gulos actus, etiam ad initium fidei.*

CAPUT PRIMUM.

*In quo ostenditur prima pars propositio-
nis quartæ quoad sensum naturalem
& obvium legitimè excerpta ex libro
Cornelii Iansenii, cui titulus: Augusti-
nus, & per Augustinum refutata.*

SECTIO PRIMA.

*Prima pars quo ad gratiam interiorem ad ini-
tium fidei Semi-Pelagianis adscriptam
ex Cornelii Iansenii Volumine sese
obviam facit.*

Iansenius lib. 7. de hæresi Pelagianâ
cap. 2. Massilienses seu Semi-Pela-
gianos inter se dispescit. „ Quidam
enim, inquit, solo primò tenuissimoque
auspicande vitæ initio sibi reservatò nihil prorsus
ad

Ad 2

ad

ad salutem progredi hominem posse, sine vera Dei gratia constanter libenterque fatebantur: alii per NATURAM gratuitò in creatione datam ad bonum & malum prorsus indifferentem esse, & accedente prædicationis ac doctrinæ adiutorio perfectam justitiam assequi posse cum Pelagio delirabant. Quæ differentia Massiliensium etiam in ipso videtur ortu contigisse, & à Prospero in Epistola ad Augustinum observata: in qua cum quorundam Semi-Pelagianorum sententiam retulisset, qui omnium minimè exorbitaverant, alios deteriores notans sic dicit: „Quidam verò horum in tantum à Pelagianis semitis non declinant ut cum ad confitendam eam Christi gratiam, quæ omnia præveniat merita humana, cogantur &c. ad conditionem hanc velint uniuscujusque hominis pertinere. Et infra: „Et QUANTUM QUISQUE AD MALUM, tantum habeat facultatis AD BONUM, parique momento animum se vel ad vitia, vel ad virtutem movere: „Quo sanè deterius nihil unquam Pelagius dixit, neque majores homini ad justitiam vires dedit, ut ex verbis Pelagij libro de gratia Christi consignatis & ex Epistola ad Paulinum ab Augustino scriptâ clarum est. . . Nam quamvis isti vitium originale fateantur, tantam tamen libertatis integritatem, tantasque ad benè vivendum vires istis verbis remansisse significant, quantam vix Pelagius hominibus sine ullâ peccati labe nascentibus tribuebat.

S. Prosper.

Ianf.

Quidquid sit de discrimine illò, liquidò constat, Auctore Jansenio, Semi-Pelagianos saltem aliquos tantam libertatis integritatem tantasque vires homini post lapsum non concessisse, sed aliquam interiorem gratiæ opem necessariam, etiam ad initium fidei, asseruisse. Probat id primò ex libro 8. de hæresi Pelagiana cap. 6. ubi postquam proposuerat, utrum præterea internam aliquam gratiam illi superstiti libertati ad credendum necessariam esse sentiant,

DE PROPOSITIONE IV. 373

tiant, & perplexiorem esse difficultatem obser-
vârat, Recentioresque putare extrâ controver-
siam esse debere, quod omne auxilium actualis
internæque gratiæ penitus pernegaverint, quod
& nos dicimus infrâ plenè probaturi. Ipse men-
tem suam oppositam pandit: Itaque Massilien-
sum opinionibus, & Augustini doctrinâ quam di-
ligentissimè ponderatis, certum esse & indubitatum
esse debere sentio, quod Massilienses præter prædica-
tionem atque naturam, veram etiam & internam
& actualem gratiam ad ipsam etiam fidem, quam
humana libertatis & voluntatis adscribunt viribus,
necessariam esse fateantur; & infrâ eòdem capite:
in eò ergò propriè Massiliensium error situs est, L. 8 de her.
Pelag. c. 6.
pag. 457.
quod aliquid primæ libertatis reliquum putant,
quò sicut Adam, si voluisset, poterat perseveranter
operari bonum, ità lapsus homo saltem credere pos-
set, si vellet: Neuter tamen absque interioris gra-
tiæ adiutorio, cujus usus vel abusus relictus esset in
uniuscujusque arbitrio & potestate. Non enim ex-
clusisse Massilienses ab illa credendi voluntate gra-
tiam, quæ interiùs adjuvaret, vel inde solum, et si
nihil aliud expressius dicerent, perspicuum esse potest,
quod frequenter non minùs Prosper quam Augustinus
eorum sententiam, quâ hominem suâ naturali possi-
bilitate seu libertate, seu naturâ credere & velle
posse censebant, in Angelis & Adamo, non autem
in lapsis hominibus veram esse fateantur.

Secundò probatur ex cap. 8. ubi exertè dicit:
Quod internam illam gratiam, sinè quâ creatura cap. 8.
pag. 473.
rationalis nihil prorsùs boni potest, Massilienses etiam
ad credendum, petendum & quærendum admise-
rint, ex ipso Augustino quoque non difficilè demon-
strari potest.

Et sub finem capitis: in hoc ergò propriè Massi-
liensium & Augustini error situs fuit, quod Ange-
lorum Sanctorum & stantis hominis adiutorium, in pag. 477:

intelligendo & admittendo nulla penitus ipsis difficultas fuit, etiam lapsis hominibus hactenus sufficere voluerint, ut quia non penitus esset depravata vel exstincta natura, cum illo eodem auxilio perdurante, quo antea in Adamo cuncta poterant, postea etiam nunc lapsi fracti & agri saltem credere & suam infirmitate velle sanari. Nec opus esse, ut per illam aliam gratiam agrotis propriam, quam Christus attulit, ipsa credendi voluntas donaretur.

Similia repetit frequenter in hoc libro. Item lib. 3. de grat. Christi Salv. cap. 1. Ut proinde prima pars propositionis Iansenium vel obiter pervidenti in oculos insiliat. Itaque ulteriori probationi super sedendum, satiusque reor huius partis falsitatem, quam ut talem Romana censura habet, evictam dare. Itaque sit

S E C T I O II.

Ostenditur Semi-Pelagianos non admisisse interioris Gratiae necessitatem ad initium fidei per exemplum S. Augustini in eodem adhuc errore versantis.

Semi-Pelagiani, contra quos Prosper & Hilarius Augustinum informarunt, & ad refellendum excitarunt, idem senserunt de libertate naturali ad credendum, quod ipse Augustinus etiamnum errori subditus; sed Augustinus tum censuit nullam internam ad credendum gratiam actualem esse necessariam, ergo similiter semi-Pelagiani.

*L. de Præd.
cap. 4.*

Assumptum est ipsiusmet Augustini attestantis: *Videtur quid tunc de fide atque operibus sentiebam, quamvis de commendanda Dei gratia laborarem.* IN QUÂ SENTENTIÂ ISTOS fratres nostros (Semi-
mi-

DE PROPOSITIONE IV. 375

mi-Pelagianos) esse nunc video, quia non sicut legere libros meos, ita etiam in eis curaverunt proficere mecum. Nam si curassent, invenissent istam questionem secundum veritatem divinarum scripturarum solutam in primo libro duorum, quos ad beatæ memoriæ Simplicianum scripsi Episcopum Mediolanensis Ecclesiæ Sancti Ambrosij Successorem in ipso exordio Episcopatus mei.

Quod autem Augustinus in illò erroris sui statu sine gratiæ internæ adjutoriò se credere posse autumaverit; ipse etiam disertè satis confitetur, asserens se solam prædicationem veritatis vice gratiæ ad credendum necessariæ suscepisse. Neque enim fidem, ait, putabam Dei gratiâ præveniri, *cap. 3.* ut per illam nobis daretur quod posceremus utiliter; nisi quia credere non possemus, si non præcederet præconium veritatis. Et totum beneficium gratiæ, quâ fidem ratus est præveniri, Præconium veritatis arbitrabatur. Proindè internam omnem gratiam volebat non esse necessariam ad credendum. Et idè in vim illius sui erroris dici potuisse: *Nostrum est quod credimus*, ut liquet ex verbis subsequutis: *Ut autem prædicatò nobis Evangelio consentiremus, nostrum proprium, & nobis ex nobis esse arbitrabar.*

Eadem ergò Semi-Pelagianis stetit sententia, de quibus idem Sanctissimus Doctor scribit ejusdem libri cap. 2. *Qui divina Testimonia, quæ de hac re adhibuimus, ad hoc dicunt valere; ut noverimus ex nobis quidem nos habere ipsam fidem, sed incrementum ex Deo.*

Hæc autem phrasis *nostrum est*, ut Pelagiana ab Augustino gratiam melius edocto, & in Pelagio & Celestio ab eodem reprobata fuit, utpotè interioris gratiæ exclusiva. *Nostra est victoria*, aiebat, sicut è contrario *nostrum est, quod convincimur*, quoniam armari propriâ voluntate contempsimus. Sic autem locutus est Celestius ut divinum

376 LIBER QUINTUS

excluderet adiutorium Capitulô decimô : *non esse liberum arbitrium, si divinô egeat auxilio.*

De nat. & Grat. c. 48. Pelagiûs rursûs lib. de nat. & grat. apud Augustinum : *Quod non peccare nostrum sit.* Ad quod Augustinus : *si de integra & sana natura loqueretur, quam modò non habemus. ., nec sic rectè diceret, quod non peccare nostrum tantummodò sit : quamvis peccare nostrum esset, nam & ibi esset adiutorium Dei, & tamquam sanis oculis, quò adjuvi videant se præbere volentibus. Quia verò de hac vitâ disputat, ubi corpus quod corrumpitur aggravat animam, & deprimit terrena habitatio sensum multa cogitantem, miror quò corde etiam sinè adiutorio medicina Salvatoris nostri NOSTRUM putat esse non peccare.* Atqui Augustinus in suò adhuc errore constitutus palàm edixit : *nostrum tantummodò esse credere ;* ergò tum Pelagianò colore tinctus erat.

Subsumptum produnt, quæ de gratiâ ad credendum à se admisâ ipse profitetur, nempe externâ solâ, ut exponit : *nisi quia credere non possumus, si non præcederet præconium veritatis, (Quod Pelagiûs ipse concessit)* Ergò dum Augustinus dixit : *Credere nostrum est, sinè adiutorio Dei internò nos credere posse credidit.* Similiter ergò & illud : *fidem à nobis esse ex nobis sic intellectum volnere, ut præter externam gratiam ad credendum nullam gratiam necessariam esse existimarent.*

Nequè Prætereundum, quod Augustinus respondeat Prospero & Hilario Semi-Pelagianorum Delatoribus. Inter eos autem, ut sectione primâ Janseniò referente audivimus, saltem aliqui erant, qui à Pelagio in hac parte non dissidebant, & consequenter solò præconio veritatis laudem gratiæ concludebant ; si ergò Augustinus existimasset interioris gratiæ velut Adamææ opem ad initium fidei desiderari ; Quomodò
gene-

DE PROPOSITIONE IV. 377

generaliter respondisset de Massiliensibus à Prospero & Hilario sibi delatis agens, se in eâdem sententiâ cum illis olim exorbitasse: debuisset namquè, ut Jansenius facit, Massilienses inter se dispescere, id est, eos, qui à naturâ solâ, & aliòs qui ab illâ per gratiam primi statûs adjutâ fidem elici posse credidissent. Argumento ergò est, & quod Augustinus ad Pelagianum dogma utrosque accedere senserit, & se quoque ab errore istò olim non dissensisse.

Generalis est autem concordia, quâ se errantem illis nectit: *in sententia istos fratres nostros esse nunc video.* Qui nullos excipit, omnes sibi pariat. Jansenius non inficiatur Massilienses, saltem aliquos gratiam internam ab initiò fidei ablegasse & cum Pelagio errasse; igitur Augustinus similem se errorem tenuisse consentiens, quem semi-Pelagianis proprium Prosper & Hilarius transcripserant, fidem ab interioris gratiæ adiutoriò se subduxisse affatim judicandum reliquit.

SECTIO III.

Jansenij Argumenta ab Augustini exemplò contrâ allegatum exemplum producta solvuntur.

ARGUMENTUM PRIMUM.

Jansenius lib. 8. De hæresi Pelag. cap. 8. arguit ex Augustino lib. 83. q. q.

Occurrit liber 83. q. q. quem à primò tempore suæ conversionis se dictasse, & cum Episcopus esset, in unum volumen colligi jussisse testatur. In pag. 473. hujus libri à sexagesimâ octavâ quæstione eòdem modò de fide diserit, ut in expositione quarundam pro-

A a 5

posi-

378 LIBER QUINTUS

Aug. positionum Epistolæ ad Romanos, quam quia perperam in eâ de fide & oratione locutus fuerat, ipsemet accuratâ oratione retractat. Et tamen in eadem ipsâ questione agnoscit Deum non solum extrinsecus admonendo, sed etiam intrinsecus vocando ipsum velle operari. „ Quoniam, ait, nec velle quisquam potest, nisi admonitus & vocatus, sive INTRINSECUS ubi nullus hominum videt, sive extrinsecus per sermonem, aut per aliqua signa visibilia efficitur, ut etiam ipsum velle Deus operetur in nobis.

REFUTATIO.

Aug. de gra. Christi c. 10. ARGUMENTUM probat etiam ipsum Pelagium admisisse internam gratiam, utpotè qui illustrationes & revelationes internas gratiæ nomine dignatus est: nam ut se ab ejuratæ gratiæ invidiâ vindicaret, hunc sibi objectum Apostoli locum: *Deus enim operatur in nobis velle*, ita exponit: *Deus operatur in nobis velle quod bonum est, velle quod sanctum est, dum nos terrenis cupiditatibus deditos... futuræ gloriæ magnitudine, & præmiorum pollicitatione succendit; dum revelatione sapientiæ in desiderium Dei stupentem suscitatur voluntatem.*

Potest ergo ista interna vocatio hujus indolis Augustino visa esse, ut revelationi componi posset. Nec obstat, quod dicat Deum *velle operari*: adeoque majorem vim Gratiae exprimat; quia erranter hoc dicit sicut & ipse Pelagius: nam illud *velle operatur*, ut Augustinus postea contra Pelagianos & Semi-Pelagianos satiatissimè inculcat, non cuicumque sed efficaci Gratiae tribuendum venit. Dici verò nequit Augustinum initiō conversionis suæ necessitatem efficacis Gratiae admisisse ad primam bonam voluntatem, quomodo enim libro de *Prædestinatione SS.* cū Semi-Pelagianis se sensisse referret, quos necessitatem saltem gratiæ per se efficacis non admisisse, nec ipse Jansenius inficiari potest? in quō enim tum error eorum consisteret?

AR-

DE PROPOSITIONE IV. 379

ARGUMENTUM II.

NEc minus perspicuè istud adjutorium Dei
asserit in librò de quantitate animæ, qui *L. de quant.
anima c. 28.*
Romæ statim à Baptismo scriptus est: *hæc autem*
actio (quæ reformatur anima ad imaginem Dei)
nihil mihi videtur operosius & nihil esse cessationi si-
milis, nequè tamen eam suscipere aut implere animus
potest, nisi eò adjuvante cui redditur. „Ecce nec susci-
pere reformationem animi quisquam potest, quod
primà credendi voluntate constat fieri, nisi adju- *Ianf. p. 474.*
vante Deo, non propter ignorantiam quæ scientiæ
illustratione pellitur, sed propter difficultatem, quæ
conatibus animi perinatissimè reluctatur.

REFUTATIO.

Quid hoc est aliud quam caligine velle lu-
cem vincere, vel Augustinum secum com-
mittere, qui luce clarâ rutilantibus verbis con-
fessus est & non negavit, se non credidisse ad
credendum præveniri hominum voluntates aliâ
ratione, quam quia præcederet præconium veri-
tatis? Se existimasse quod sufficientes simus ex no-
bis ad cogitandum, quod nostrum sit credere?
Proindè adjutorium illud ad reformationem
animi requisitum, ut tum Augustinus sentiebat,
non erat nisi Pelagianum vel externum in præ-
conio veritatis, vel internum in revelatione sa-
pientiæ consistens, quod à Doctrinæ adjutoriò non
degenerabat.

ARGUMENTUM III.

Quid enim aliud significat in librò de beatâ
vitâ: Admonitio quadam, quæ nobiscum
agit, ut Deum recordemur, ut eum quæramus, ut
eum pulsò omni fastidio sitiamus, de ipsò ad nos fon-
te veritatis emanat. Hoc interioribus luminibus no-
stris jubar sol ille secretus infundit. „Nonne perspicuè
edo-

380 LIBER QUINTUS

trans. ibid

edocet, & ipsum recordari, adeoque quære Deum quod nostrum esse antè Episcopatum credidit, fonte veritatis simul intus infundente, & ut suprà loquitur, jam Deo adjuvante produci?

REFUTATIO.

Admonitiones & suasionem internas non sunt inficiari etiam Pelagiani, nec per hoc gratiæ inimici esse destituerunt, licet eas velut adiutoria voluntatis extollerent. Quod si sitire fontem veritatis à fonte veritatis infunditur, quid aliud quam efficax gratia asseritur? Ergone Augustinus antè baptismum non modò gratiæ internæ, sed & gratiæ efficacis Assertor fuit? Igitur in errore non fuit, quem ipse fatetur.

ARGUMENTUM. IV.

pag. 477.

Absit ut umquam tantus Doctor hominem lapsum tot infirmitatibus circumdatum, tot vulneribus mortuum, stantè homine ipsique Angelis integerrimâ sanitate fruentibus fortiozem esse deliraverit, ut quod istos sine divino adiutorio nullò modò efficere potuisse profiteretur, hoc suis solius viribus illum præstare posse iudicaverit. Omnino semper ad omnem omnino bonam voluntatem, quâ Deo creditur, Deus rogatur, sanitas petitur, gratiam Dei & adiutorium factus est, non modò Adamo & Angelis, sed maxime infirmis hominibus esse necessarium.

REFUTATIO.

Conjecturis hic locus non est. Augustinus sui interpretis & testis abundè sufficit. Fatetur, se non aliò modò præveniri voluntates ad credendum existimasse, nisi quod præcederet præconium veritatis: ceteroquin nostrum esse credere ex nobis à nobis. Quod de Angelis ac homine stante ei tùm iudicium fuerit, quis nobis edideret?

Pro-

DE PROPOSITIONE IV. 781

Procul dubiò quod infirmis negavit, sanis ac stantibus non impertiit. Non valet consecutio ab Augustino gratiam utriusque statùs apprimè edocto, ad Augustinum adhuc errantem. Quid de statu naturæ integræ, quid de lapsæ senserit, jam doctior factus expressit. Quid Adamo, & Angelis errabundus vel cogitaverit, nullis indiciiis consignavit.

SECTIO IV.

Semi-Pelagianos non agnovisse necessitatem interioris gratiæ ad initium fidei probatur ex Argumentis S. Augustini contra eosdem adductis.

Quod inimicis Gratiæ Dei ingratisissimis Augustinus & Ecclesia Catholica semper objecit: Gratiæ Dei (juxtà illos) secundum merita nostra dari, utpotè quod ex eorum errore profluebat: Id quoque Augustinus Semi-Pelagianis initium fidei à nobis esse asseverantibus intorsit: Quid est ingratisius, quam negare ipsam gratiam Dei dicendo, eam secundum merita nostra dari? Quod in Pelagianis fides Catholica exhorruit, quod ipsi Pelagio Capitale crimen objecit, quod ipse Pelagius, non quidem amore veritatis, sed tamen suæ damnationis timore damnavit. Quisquis autem dicere gratiam Dei secundum merita nostra dari, sicut Catholicus fidelis exhorret, nec ipsam fidem subtrahat Dei gratiæ, quâ misericordiam Dei consecutus est, ut fidelis esset.

De Bono
Persev. c. 21.

Et l. de Prædestinatione Sanctorum: Videte si aliud agitur istò modò, nisi ut gratia Dei secundum merita nostra datur quolibet modò, ac sic gratia jam non sit gratia. Redditur namque hoc pacto debita, non donatur

tur

382 LIBER QUINTUS

tur gratis: debetur enim credentibus ut à Domino fides debita augeatur, & sit merces fidei capta fides aucta. Nec attenditur cum hoc dicitur, non secundum gratiam, sed secundum DEBITUM ISTAM MERCEDEM credentibus imputari. Rationem præmiserat: Quis enim dicat eum qui jam cepit credere ab illo in quem credidit NIHIL MERERI? Ut jam merenti cetera dicantur addi RETRIBUTIONE DIVINA, ac per hoc gratiam Dei secundum merita nostra dari, quod obiectum sibi Pelagius, ne damnaretur, ipse damnarit.

Lubet hoc contrà Jansenium Argumentum formare: Illud *Gratiam Dei secundum merita nostra dari* hæreticum assertum Semi Pelagianis impropertum est ab Augustino, sic ut olim Pelagio, vel non: id ire inficias vetant omnia contra Semi-Pelagianos ab Augustino jam jam vehementer intorta & inculcata. Si ità; ergò Semi-Pelagiani docebant merita à solis arbitrii viribus promanare, adeòque naturali fidei initio fidei incrementum obtinèri, sic ut *fides aucta esset merces fidei capta*, sed naturalis sine adminiculo interioris gratiæ elicita. Si namque ad initium fidei gratiam illam necessariam admisissent, potuissent se ab illo Pelagianò effatò facile vindicare, respondendo se à Pelagio longè dissidère, eò quod ille gratiam omnem bonæ voluntati necessariam negaret, ac soli libero arbitrio merita gratiæ attribueret; Semi-Pelagiani autem asseverent per naturam Dei adjutoriò munitam fieri, ut fides inciperet & capta incrementum mereretur. Adderent quoque Semi-Pelagiani non esse pelagianum, mercedem tribuère operibus partim à natura partim à divino adjutoriò profectis, cum ipsemet Augustinus disertissimè de beatitudine stantium Angelorum pronuntiet: *Facta est merces meriti.* Et de Adamo si

*L. de Correp.
& Grat. c. II.*

DE PROPOSITIONE IV. 383

si perseverare voluisset: *Cujus meritum fuisset si permanere voluisset.* Existimas namque Jansenius Semi-Pelagianos gratiam Adamæ similem ad initium fidei necessariam postulasse.

Poterant itaque, hoc positò, Semi-Pelagiani Augustini tela confringere armis propriis. Poterant quoque à Pelagiani erroris invidia se liberare dicendo: non aliud nos meritum agnoscimus in fide nostrâ initiali, vel in oratione, quâ medicum invocamus, quam tu Augustine in Angelis admisisti. Si enim illi cum gratia potuerint beatitudinem pleniorē emerēri, quidni nos majorem gratiam, *ut fidei capta merces sit fides aucta?* Ne mirēre ergò, quod dicamus meritò credulitatis alia dona pietatis, continentiae, patientiae, &c. quæ inter fidem & perseverantiam media sunt, sine periculò incidendi in illud damnatissimum, *Gratiam Dei secundum merita nostra dari*, nos promerēri, sed non sinè gratiâ eâque internâ; atque sic nos à Pelagianis discriminamus, qui solâ naturâ duce, exceptò præconiò veritatis, hominem credere, petere, & querere Deum posse dilirârunt.

Alterum argumentum suppeditat Augustinus, dum Semi-Pelagianos ab insufficientiâ bonarum cogitationum impetit sic arguendo: minus est præcogitare quam credere; sed cogitare non sumus idonei ex nobis; ergò multò minùs credere. Nam si internam gratiam admisissent; bonam cogitationem, quæ bonam voluntatem præire solet, non dixissent esse quasi ex nobis, utpotè divinò juvamine fultis.

Tertium ex eò petitur, quod Augustinus omnem rationem meriti submoveat ab illa initiali Semi-Pelagianorum fide, seu voluntate credendi, quam proindè supponit esse merè naturalem in sensu eorum; eosque impugnet sicut Pelagianos

L. 1. op. post
cap. 138.

De Prædest.
cap. 15.

gianos. Sicut enim contrà Julianum dixit : *Quâ gratiâ homo ille (Christus) ab initio factus est bonus , eâdem gratiâ homines , qui sunt membra ejus , ex malis fiunt boni : Ità Semi-Pelagianis ob- jicit : eâ gratiâ fit ab initio fidei suâ quicumque Christianus , quâ gratiâ homo ille ab initio suo factus est Christus.* Quod repetit lib. de dono persever. cap. 24. Cui argumento id etiam suffragatur , quod Semi-Pelagiani à sua initiali fide & voluntate credendi , itemque desiderio salutis ac sanitatis rationem meriti semper studeant amoliri , ut Pe- lagianæ luis suspicionem declinent. Quod face- re non tenebantur , si interioris gratiæ necessita- tem ad initia ista bonarum voluntatum admitte- rent , eò quod tum poterant ab inflatoribus li- beri arbitrii utcumque sese discernere , sicut dis- creverat se Augustinus per adjutorium sinè quo non , quod tribuit naturæ sanæ ac stanti.

Quartum ex eò , quod Vitalem Carthaginen- sem quem à Semi-Pelagianò errore revocare co- natur , & à damnatò Pelagii dogmate non diffi- dère declarat. Vitalis sententiam primò refert Ep. 107. , Atquè imprimis exponentem illud A- postoli : *Deus operatur in vobis velle , per legem suam , per Scripturas suas Deum operari ut velimus , sed eis consentire vel non consentire nostrum est , ut velimus , fiat.* Item : *Operatur quippè ille , quantum in ipso est ut velimus , cum nobis nota fiunt ejus elo- quia : sed si eis acquiescere nolumus , nos , ut opera- tio ejus nihil in nobis prosit , effcimus.* Et illud Psalmis sic interpretetur : *A DOMINO GRESSUS HO- MINIS DIRIGUNTUR , si enim lateret cum Doctrina Dei , non dirigerentur gressus ejus , quibus directis veller viam Dei.* , Ac per hoc tantum putas à Domino gressus hominis dirigi ad eligendam viam Dei , quia sinè Doctrina Dei non potest ei innotescere veritas , cui propriâ voluntate consentiat , inquit Augustini Vitali.

DE PROPOSITIONE IV. 385

Vitali. Cui si consentit, inquis, quod in ejus libero arbitrio constitutum est, rectè utique dicuntur ab illo dirigi gressus ejus, ut viam ejus velit, ejus doctrinam suasionem præcedente, subsequente consensione sectatur, quod libertate naturali si vult, facit, si non vult, non facit, pro eò quod fecerit, præmium vel supplicium recepturus. Quid ad hæc Augustinus?

Hæc est illa Pelagianorum mala, malè diffamata meritòque reprobata, & ab ipso etiam Pelagio timente in Orientalium Episcoporum judicio damnata sententia, quâ dicunt, Gratiam Dei non ad singulos actus dari, sed in libero arbitrio esse, vel in lege atque doctrinâ: Et usquè adeò, Frater, erimus graves corde, ut de Dei gratiâ, imò adversùs gratiam Dei eam Pelagianam sententiam teneamus, quam pectore quidem fictò, sed tamen Catholicos judices timens Pelagius ipse damnavit? . . . Quomodo dicitur gratia Dei in naturâ esse liberi arbitrii vel in lege atque doctrinâ, cum & illam sententiam Pelagius ipse damnaverit, procul dubio confitens gratiam Dei ad singulos actus dari, eis utique, qui liberò arbitrio utuntur? . . . Quomodo, ut detur gratia divina, voluntas meretur humana, si eis quibus datur, gratuita misericordia datur, ut vera sit gratia?

Hic præoccupatur argumentum Jansenij l. 8. de hæresi Pelag. c. 9. Semi-Pelagianos ab errore Pelagiano vindicantis eò quod Augustinus non ut extraneos, sed ut Fratres eos conveniat. Vitalem namque Augustinus Pelagianismi manifestè insinuat, tamen & dicit: Frater. Semi-Pelagianos verò alios à Pelagiano errore non eximit l. de dono Persev. c. 24. dum ait: Oremus dilectissimi, oremus, ut Deus gratiâ det etiam inimicis nostris, maximeque Fratribus & dilectoribus nostris intelligere & confiteri post ingentem & ineffabilem ruinam, quâ in uno omnes cecidimus, neminem nisi gratiâ Dei li-

B b berari;

berari, eamque non secundum merita accipientium tamquam debitam reddi, sed tamquam veram gratiam nullis precedentibus meritis gratis dari.

Quid erat orandum pro illis qui sine gratia neminem credere posse credebant, ut vult Jansenius? Aut quomodo orandum ut intelligerent gratiam non secundum merita nostra dari, si existimassent gratiam ad initium fidei gratis dari? Vel si cum Pelagio non sentiebant naturam anteire gratiam, & per naturalem credendi voluntatem desideriumque fidei incrementum emereri? Quæ comparatio admittentium necessitatem interioris gratiæ cum inficiatoribus seu Pelagianis potuit hanc invidiæ notam Semi-Pelagianis adlinere?

Nec obstat quod Aug. lib. de dono Persev. c. 17. dicat: Neque enim Pelagiani sunt: Et, Nobiscum Pelagianum demoliantur errorem. Quia significat eos per omnia illis non esse componendos, eò quod imprimis peccatum originale agnoscerent, item nobiscum prædicarent dona Dei esse sapientiam, continentiam, patientiam &c. Nam inter initium fidei & perfectionem perseverantiæ media sunt ista, quibus rectè vivitur, quæ ipsi etiam donari nobis à Deo fide impetrante consentiunt, inquit Aug. c. 21.

Interim de illorum errore scribit ad Augustinum S. Prosper: Intelligent perventurum ad sectionem, quod habuerit perseverantem tumorem.

Iustat Jansenius: Quamvis adversus Augustini Doctrinam luctaremur, eamque precedentibus Patribus, & Ecclesiastico sensui contrariam esse sentirent, solâ tamen Pontificis Celestini declaratione compressi sunt. Hinc est quod quamvis Prosper vulnus ad sectionem perventurum minaretur, si habuerint perseverantem tumorem, Massilienses tamen per nullam Ecclesiæ sanctionem à fraternâ Societate divisi fuerint, cum, teste Prospero, adhuc sub Sixto Papa in Ecclesiasticâ communione persisterent. Ref-

Ians. l. 8. de
heresi Pelag.
cap. 9.

pag. 478.

DE PROPOSITIONE IV. 387

Respondeo id nil referre, quia Ecclesiastica disciplina aliquandò substringitur & paulisper dormire permittitur, dum multitudo & errantium & peccantium obviat, & aliâ viâ spes resipiscentiæ affulget, nimirum per Scripta Doctorum & hortamenta Sanctorum, ut ipse Augustinus observat, & docet Aurelium Carthaginensem. Præterea oportebat tantorum iudices errantium virorum plenius informari priusquam damnarent: & à Communionem removerent. Sed quia Celestini fecimus mentionem, ex illo etiam, quæ fuerint in Semi-Pelagianis ab eo correctâ dispiciamus, ut errorem ipsum penitiùs assequamur.

SECTIO V.

*Semi-Pelagianorum error negantium
interioris Gratiæ necessitatem ex
Celestini Papæ rescripto refulget.*

SANCTUS Celestinus Papa in Epistola ad Episcopos Galliarum non modò comprimit temeritatem Augustini Doctrinam criminantium, sed insuper eorum ingenium erroresque oculis objectat, quos cupit juxta Prædecessorum contrâ Pelagianos sancita correctos. Nonnulli, inquit, qui Catholico nomine gloriantur, in damnatis autem Hereticorum sensibus seu pravitate sive imperitiâ demorantes piissimis disputatoribus obviare præsumunt. Ut autem ab errore resipiscant, indiculum Sanctionum contrâ Pelagianum virus summittit. Quod utique non faceret, si à Pelagianorum semitis deviarent admittendo necessitatem gratiæ interioris ad initium fidei ac bonæ voluntatis, quam illi contentiosissimè ac perti-

388 LIBER QUINTUS

naçissimè pernegârunt , exceptâ lege , Doctrinâ revelatione. itaque

*Celestinus
Papa 6.3.*

Primò : declarat Pontifex : *Nemo nisi per Christum libero benè utatur arbitrio.* Quod confirmat auctoritate Innocentii I. ad Concilium Milevitanum rescribentis.

cap. 8.

Secundò Cap. 8. *Quod omnia studia ad Dei gloriam sint referenda : quia nemo aliundè ei placet , nisi ex eo quod ipse donaverit.* Quod confirmat Auctoritate Zozimi Papæ.

cap. 9.

Tertiò : *Quod Sancta cogitatio, pium consilium, omnisque motus bonæ voluntatis ex Deo sit, quia per illum aliquid possumus, sine quo nihil possumus.* Confirmat eadem Auctoritate.

cap. 11.

Quartò ; *Quod Patres piissimè docuerunt pestiferâ novitatis elatione dejectâ, & bonæ voluntatis exordia, & incrementa probabilium studiorum, & in eis usquè in finem perseverantiam ad Christi gratiam referre.*

Quintò : *Ut omnium bonorum affectuum atque operum, & omnium studiorum, omniumque virtutum, quibus ab initio fidei attenditur, Deum esse Authorem, & non dubitemus ab ipsius gratiâ omnia hominis merita præveniri, per quem sit, ut aliquid boni & velle incipiamus, & facere.*

Ex his quis non eliciat, Semi-Pelagianos cum Pelagianis consensisse ? Pontifex enim declarat eos in damnatis hereticorum sensibus demorari, nimirum Pelagianorum, contrâ quos Sanctiones illæ Apostolicæ promanârunt. Non erant Participes eorum in peccati originalis inficiatione, non in negatione gratiæ necessariæ ad vincendas tentationes, ad sapientiam & patientiam; ergò ex eo, quod pia studia, consilia, fidei primordia ad solas liberi arbitrii vires referrent, quod sinè Christo benè quis libero uteretur arbitrio, credendo, petendo, pulsando. Si namque sinè Christi gratiâ nos credere & petere

DE PROPOSITIONE IV. 389

petere posse non credidissent, ad illos non pertinuit: *Quod nemo nisi per Christum liberò benè utitur arbitrio.* Hoc ultro dedissent, qui Christi gratiam necessariam esse non ambegissent, respondissentque Celestino: nos contra Pelagianos Christi gratiam ad singulos actus interiorem necessariam esse admittimus, nos gratiam sinè meritis naturæ concedimus, nos omnem pium motum etiam fidei primordium divinæ gratiæ indigum concedimus, nos gratiam sinè quâ nec homo sanus stare potuit, infirmo & lapso non invidemus. Ut quid ad Pelagianorum erronea placita ablegas, qui tam longâ sensuum intercapedine à pestiferis damnatisque Pelagianorum novitatibus diffidemus, & damnata in illis pariter damnamus? De efficaciâ tantum gratiæ, non de necessitate concertatio nostra fervet.

SECTIO VI.

Sententia Semi-Pelagianorum uberius panditur per S. S. Prosperum & Hilarium S. Augustini de illâ informatores.

ANtè omnia S. Prosper se metuere significat Augustino, *Ne tam clavis, tamque egregiis in omnium virtutum studio viris spiritus Pelagianæ impietatis illudat.* Dein quid sentiant Massilienses de initio fidei, expromit.

S. Prosper
ad Aug.

Primò, *Omnem hominem ad credendum, & ad operandum divinis institutionibus admoneri, ut de apprehendendâ vitâ eternâ nemo desperet, cum VOLUNTARIÆ DEVOTIONI REMUNERATIO sit parata.*

Itaque, *quantum ad Deum pertinet, OMNIBUS PARATAM VITAM eternam, quantum autem ad arbitrii libertatem, ab his eam apprehendi, qui Deo*

B b 3

spontè

390 LIBER QUINTUS

spontè crediderint, & auxilium gratiæ MERITO CREDULITATIS acceperint.

S. Hilarius
ad Aug.

Similiter S. Hilarius refert eorum sensa: ut cum prostratis annuntiatur obtinenda salutis occasio, EO MERITO, quò voluerint, & crediderint à suo morbo se posse sanari, & ipsius fidei augmentum & totius sanitatis suæ consequantur effectum.

S. Hilarius.

Et iterum Prosper: Ac sic duo sint quæ humanam operentur salutem, Dei scilicet gratia, & hominis obedientia. Priorem volunt OBEDIENTIAM esse quam gratiam, & initium salutis ex eo qui Salvatur, non ex eo credendum sit stare, qui salvatur: & VOLUNTAS HOMINIS divinæ gratiæ sibi pariat opem, non gratia sibi humanam subjiciat voluntatem. Et Hilarius concinit: Nullam ita depravatam naturam vel extinctam putant, ut non debeat vel possit SE VELLE SANARI; PROPTER QUOD vel sanetur quis à sua, vel si noluern, cum suâ aegritudine puniatur. Nec negari gratiam, si præcedere dicatur talis voluntas, quæ tantum medicum quærat, non autem quidquam jam valeat. Nam illa testimonia, ut est illud: sicut unicuique partitus est mensuram fidei, & similia ad id volunt valere, ut adjuvetur QUI CÆPERIT VELLE, non ut etiam donetur, ut velit.

Hanc sententiam Pelagianis Reliquiis accenset S. Prosper dum pergit: In istis Pelagiana pravitate reliquiis non mediocris virulentia fibra nutritur, si principium salutis malè in homine collocatur; si divinæ voluntati humana præfertur, ubi quis adjuvatur, quia voluit, non idèò quia adjuvatur, velit, si originaliter malus receptionem boni non à summo bono, sed à semetipso inchoare malè creditur, si aliundè ei placetur nisi ex eo, quod ipse donaverit.

Contra has Pelagianæ impietatis Reliquias Prosper ab Augustino præsidium flagitat: ut quæ
in

DE PROPOSITIONE IV. 391

in istis quæstionibus obscuriora & ad percipiendum difficiliora sunt, quam fidelissimis expositionibus dignetur aperire, ac primum, quia plerique non putant CHRISTIANAM fidem hâc dissensione violari, quantum periculi sit in eorum persuasione, patefaciat.

Quod Augustinus planissimè plenissimèquè præstitit per binos Libros de Prædest. SS. & de dono Perseverantiæ honoris gratiâ Prospero & Hilario nuncupatos, in quibus sæpè asserit Massilienses à damnatō illō in Pelagiō: Gratiā Dei secundum merita nostra dari, non deviare, adeoque fidem Christianam hâc dissensione (utpotè Pelagianā) violari.

Nequè obstat quod S. Prosper aliquos magis Pelagianizare referat, aliquos minus: non enim in hoc stat summa discriminationis, quod aliqui internam gratiam admiserint ad initium fidei esse necessariam, aliqui negaverint; sed quod aliqui parem ad vitia & ad virtutes naturæ facultatem dederint, alii verò ad nullum opus incipiendum, nedum perficiendum quemquam sibi sufficere posse consentiunt, ut scribit S. Hilarius, & Augustinus repetit lib. de Prædest. SS. cap. 1.

S. Hilarius
ep. ad Aug.

Primi Generis Pelagianizantes describit S. Prosper: Quidam verò horum in tantum à Pelagianis semitis non declinant, ut cum ad consitendam eam Christi gratiam, quæ omnia præveniat merita humana, cogantur; ne si meritis redditur, frustrà gratia nominetur: ad conditionem hanc valint uniuscujusque pertinere, in quâ eum nihil prius merentem gratia Creatoris instituat, ut per discretionem boni & mali ad cognitionem DEI, & ad OBEDIENTIAM MANDATORUM ejus possit suam dirigere VOLUNTATEM: Atque ad hanc gratiam, quâ in Christo renascimur; pervenire per NATURALEM scilicet FACULTATEM petendo, quærendo, pulsando: ut ideò accipiat, ideò inveniat, ideò in-

S. Prosper
ep. ad Aug.

392 LIBER QUINTUS

trocat, quia BONŌ NATURÆ BENE USUS, ad istam salvantem gratiam initialis gratiæ ope meruerit pervenire. Et postea: Ut quantum quisque ad malum, tantum habeat facultatis ad bonum, PARIQUE MOMENTŌ animum se vel ad vitia vel ad virtutes movere, quem bona appetentem gratia Dei foveat, mala sectantem damnatio iusta suscipiat.

Fortè quis objicit S. Hilarium referentem Semi-Pelagianos ad illud: *Quid habes quod non accepisti*, Respondisse: hoc de hac fide dici non posse: *Cum in eadem naturâ remanserit licet vitiatâ, quæ prius sana atque perfecta donata sit*. In statu autem naturæ integræ ad fidem erat necessarium auxilium Gratiae *sine quo non*; non inviderunt ergo naturæ ægræ, quod concesserunt sanæ ad initium fidei. Videntur ergo admississe reliquias gratiæ, saltem ad credendum in naturâ vitiatâ superstites remansisse. Sed responderetur

Primò, nullò indiciò constare, quod Semi-Pelagiani id, quod ex Augustino de gratia perseverandi, seu auxilio *sine quo non* intellexerant, etiam ad fidem naturæ integræ extenderint: nam quod naturæ abjudicârunt lapsæ, non potuerunt integræ & stanti non invidere.

Quod autem dicant: *Cum in eadem naturâ remanserit*, non indicat an sit naturæ donum, an Gratiae naturæ insitum. Censuere namque non usquè adeò vitiatam, quin suo pte marte queat velle credere, velle petere, pulsare, &c. Aliud est porrò dicere, in naturâ remansit: aliud, ex reliquiis Gratiae primògeniæ hoc saltem residuum est, quod credere velle, petere, pulsare fores Medici saltem valeamus. Hoc autem non expriment, sed magis naturæ patrocinantur; ergò.

Secundò Pelagianos, dum statum naturæ integræ à statu naturæ lapsæ discriminare moliuntur, supponere homines lapsos amissis

ac

DE PROPOSITIONE IV. 393

ac perditis viribus credere posse, & hoc tantum: Quantum verò ad perseverantiam, in *S. Hilario.* hoc distare omnium naturam à primo homine, Ut illum integris viribus juvaret gratia volentem, sine qua perseverare non poterat; hos autem amissis, ac perditis viribus credentes tantum non solum erigat prostratos, verum etiam suffulciat ambulantes.

SECTIO VII.

Argumenta Iansenij refutantur.

ARGUMENTUM PRIMUM.

Ex lib. 9. de grat. Christi Salv. cap. 11. pag. 938.

IN hoc ponebant (Massilienses) differentiam, quod Adam cum illa gratia, quam Augustinus tradit, posset perseverare volens, hoc est, si vellet: lapsi autem credere tantum: de cætero fracta vires gratia Christi essent erigenda. Probat ex verbis jam citatis ex *S. Hilario*: Hos autem amissis ac perditis viribus credentes tantum.

REFUTATIO.

Hilarius non dicit: credentes per gratiam, de qua antè egerat loquens de Adamo; sed amissis viribus scilicet ad se erigendum & sanandum, sat validis tamen ad credendum, deinceps per gratiam erigi, sicut initiò Epistolæ *Ep. ad Aug.* dixerat: Ut cum prostrati & numquam suis viribus surrecturis annuntiatur obtinenda salutis occasio; eò meritò quò voluerint, & crediderint à suo morbo se posse sanari, & ipsius fidei augmentum, & totius Sanctitatis suæ consequantur effectum.

Quod si ly credentes tantum ad gratiam, & non ad vires naturæ referre lubeat, tum ad gratiam quæ erigit prostratos reduci oporteret juxta sensum nativum & obvium, ac si diceretur: Hos autem (lapsos) amissis ac perditis viribus credentes

B b 5

tan-

tantum gratia Christi non solum erigat prostratos, verum etiam suffulciat ambulantes, scilicet eadem Christi gratia: Quod à Semi-Pelagianorum mente longè deviat.

Et nonnè S. Prosper fidem Gratiâ adjutam à non adjutâ, id est, initium & augmentum Semi-Pelagianos dispescuisse memorat his lucidissimis verbis: Qui autem credituri sunt, quive in eâ fide quâ deinceps per Dei gratiam sit iuvanda, mansuri sunt, præscisse autè mundi constitutionem Deum, & eos prædestinasse in regnum suum, quos gratis vocatos dignos futuros electione, & de hac vitâ bonò sine excessuros esse præviderit.

S. Prosper.

ARGUMENTUM II.

Ex lib. 8. de hæresi Pelag. cap. 9. pag. 482.

*P*Atet nullam Massilienses causam habere potuisse, cur talem gratiam abjicerent, cum omnibus eorum querêlis accuratissimè satisfaceret, & hoc ipsum se satis intelligere faterentur.

REFUTATIO.

*Q*Uam ergò causam habuere Semi-Pelagiani, qui, teste Prospero, in tantum à Pelagianis semitis non declinârunt, ut docuerint, ut quantum quisque ad malum, tantum habeat facultatis ad bonum, parique momentò animum se vel ad vitia, vel ad virtutes movere, quem bona appetentem gratia Dei foveat &c. ? Quam causam habuerunt internæ gratiæ ablegandæ Semi-Pelagiani, quos Jansenius ipse asserit, ut initio hujus libri retulimus, ità liberum extulisse arbitrium, ut his nil perversus Pelagius eructaverit ? Et numquid Augustinus improperat, quod in consequenter obijciant: per prædicationem Prædestinationis subverti exhortationes, orationes, dum admittunt continentiam, patientiam esse do-

na

DE PROPOSITIONE IV. 395

na Dei? Et quale monstrum, quod Pelagianis horificum fuisset, commentum meritorum sub conditione tantum futurorum ad elidendam parvulorum baptizatorum gratuitam electionem excogitatum? Et à quibus, nisi à Semi-Pelagianis?

Accidit ergò & illis illud humani, de quo Palladius in Spongia, quod per incogitantiam longius nonnumquam provehuntur quam capitalis dogmatis ratio postulat. Ideò fortasse omnem prorsus gratiam fidei initio subduxerunt, ut ne efficaci gratiæ appropriarent, & electioni ecundum propositum Dei accedere viderentur.

ARGUMENTUM III.

Ex cap. II. pag. 497.

Certum est eos (Massilienses) omnem omninò gratiam potentialem, hoc est, quā libertati humanæ datur cadere posse si velit tamquam scopo suo minimè contrarium, sine difficultate confessos, dummodò libertas illa servaretur, quā in utramvis partem se possent eligendo stectere, & cum quācumque gratiā seipsos volendo ab aliò nolente discernere: sic enim omnes perplexitates velut umbra, exortò sole, diffugiunt.

REFUTATIO.

Perplexitates invenerunt majores quam Jansenius, & ideò ad Pelagiana castra desciverunt, & illud: *Gratiam Dei secundum merita dari* vehementissimè ab Augustino sibi intortum audire meruerunt. Nam si concederent gratiam ad initium fidei gratis impartitam, gratia ista non fuisset secundum merita.

Et rursùm admittendo eam, cujus adjutoriò impetrarent fidei incrementum aliaque bonæ vitæ munera divina, non inciderent in Pelagianum virulentum dogma: *Gratiam secundum merita dari*; eò quod Pelagius meritum solius naturæ

396 LIBER QUINTUS

turæ sinè ope interioris gratiæ invexerit ; Semi-Pelagiani autem, ut vult Jansenius , gratiam potentialem sinè difficultate confessi fuerint.

Eccur merita naturæ Adamæ à gratiâ instructæ perhorrescerent : qui noverant Augustinum ipsum hanc gloriam stantibus Angelis contulisse , quæ sit merces meriti ? Cur non jure parili suis innixi principiis admitterent, quod *fides aucta merces sit fidei capta* ? Neque enim qui credit nihil meretur , inquit Augustinus. Jansenius tamen fatetur Massilienses semper minuisse meritum fidei & supplicationis lib. 8, cap. 18. Sed quæ causa hujus attenuationis , nisi , ne cum Pelagio dicere convincerentur , *Gratiam Dei secundum merita nostra dari* ? Ad quod admittendum eos compellit Augustinus vel invitos. Aliam rationem dat Jansenius : *Ut gratia, quæ datur ad benè vivendum, videretur gratuita*. At quid juvat vidèri gratuitam , & non esse indebitam ? Hâc larvâ depositâ , poterant , si hanc ad credendum gratiam internam admittebant , & quidem necessariam & sufficientem , palàm confitèri gratiam secundum merita ope gratiæ comparata dari , cum se per hoc nulli errori obnoxios crederent, & à Pelagianis semitis deviare. Hoc autem non fecerunt ; igitur gratiam illam potentialem ad fidei primordia non requisiverunt.

ARGUMENTUM. IV.

Ex libro 8. cap. 10. pag. 489.

Non quod actus illi boni Massiliensium defectu gratiæ simul cum arbitrio influentis non essent vel vitâ æternâ digni vel meritorij vel supernaturales , ut nunc aliqui comminisci solent , sed quod obscuritatem divinarum judiciorum super salute & perditione hominum per illam gratiam libertatis naturalis , hoc est , per VELLE & NOLE uniuscujusque reserarent.

RE-

DE PROPOSITIONE IV. 397

REFUTATIO.

SI supernaturales illos bonos actus rebantur Massilienses, si ex se meritorios; cur MERITI notionem obumbrabant? Cur attenuabant, & attenuando in Pelagianismi suspensionem sese periculosius præcipitabant? Cur & ipse Augustinus eos Pelagio componit, qui omnem gratiam ad solius arbitrii merita referebat acceptam?

Et quod ad obscuritatem iudiciorum Dei pertinet, nonne Augustinus illis probro vertit, quod altitudinem divini Consilii præfidentiori pernecitate ingenii conscendere præsumant, quam liberi arbitrii Præsumptores ac inflatores Pelagius ac Celestius cum Discipulis suis, comminiscantes seu potius fabulantes merita, quæ nec fuerunt, nec sunt, nec erunt? Hoc si audirent Pelagiani, inquit Augustinus, non jam laborarent negando originale peccatum, quærere parvulis extrâ regnum Cælorum nescio cuius suæ felicitatis locum, maximèque quando convincuntur non eos habere posse vitam æternam, qui non manducaverunt carnem & biberunt Sanguinem Christi. .dicerent enim potius nullum esse originale peccatum; sed pro suis futuris, si viverent, meritis vel baptizari, vel non baptizari eos qui de corpore solvuntur infantes.

*L. de Præd.
cap. 13.*

ARGUMENTUM V.

Ex eodem cap. pag. 495.

Sciebant enim Semi-Pelagiani non à se peti illam integram naturæ gratiam: eò quod istam agnoscere, perinde sit, ac si nullam penitus faterentur. Ex hoc capite elicit Jansenius, Semi-Pelagianos non tam gratiæ quam naturæ, licet adiutoriò gratiæ interioris primi statûs instructæ, fecisse mentionem.

R. E.

398 LIBER QUINTUS
REFUTATIO.

Etsi ab illis non peteretur gratia integræ naturæ; equidem tempore tam vicinò Pelagianis erroribus jam damnatis, ità loqui debuerunt, ut eorum affinitatem effugerent, & non ex horrore Christianæ Gratiæ perfectos illius Amatores sugillare, & ne plùs cum Pelagio, quam cum Augustino sentire viderentur. Adeoque, ut Pelagianorum amolirentur dogmatum invidiam, aliquam saltem oportebat naturæ gratiam conjugari ad initium fidei, ne plus dare censerentur naturæ lapsæ, quam stanti Augustinus adscripserat. Semper equidem formidare conveniebat illud damnatissimum in Pelagianis inventum: *Gratiam Dei secundùm merita nostra dari*. Quod nisi in Semi-Pelagianis Pelagianorum debellator observasset, neutiquam hoc eis stigma probrofissimum inuississet.

ARGUMENTUM VI.

Ex cap. 10. pag. 483.

Hic dubitet forsitan aliquis, cur ista interna & actualis gratia non sapius à cæteris quoque Semi-Pelagianis commendetur, si nihil eorum scopo nocet? Causas adducit. Prima est, quod de illà gratià sibi cum Augustinò quæstionem esse sentiant, quæ lapsis hominibus adversùs peccati corruptionem datur.

pag. 487.
& 488.

Secunda, quod interior illa gratia, sinè quâ non creditur, multò minùs Massiliensibus curanda & ad se tuendum proferenda videretur: ipsa quippe... multò minùs quam natura integerrima poterat credentem à non credente discernere.

Tertia, quia cane pejus & angue odissent discretionem hominum solâ voluntate Dei per gratiam fieri... duritiem istam sic mitigandam censuerunt,
ut

DE PROPOSITIONE IV. 399

ut discretionem ex naturâ quam Deus gratis dederat, religando (quod est nobis Pelagianizando) eam pag. 488. per ambages illas totam, (etiamsi gratia illa interna cum libertate concurreret & influeret simul) ex propria voluntate suspendere.

Quarta, quod illa gratia plerumque sub integrâ naturâ comprehendi solet, cujus integritatis reliquias cum ipsi superesse post lapsum crederent, etiam gratiam ei debitam sub eadem superflite integritate complexi sunt. pag. 489.

REFUTATIO.

ALtius Prosper, Hilarius, & Augustinus Semi-Pelagianorum sensa penetrasse visi sunt. Prosper ea vocat *Pelagianæ impietatis Reliquias*: Et Authores à *Pelagianis semitis non declinare*. Augustinus verò eodem, quò Pelagium Patres Palæstini, cornu arietat, *Gratiam Dei non secundum merita nostra dari*. Pelagius autem nullam naturæ gratiam internam maximè voluntatis necessariam censuit. Ut autem crederent, necessarium esse præconium veritatis non est inficiatus. Augustinus porro in hoc præconio solo veritatis summam gratiæ ad fidem necessariæ posuit, cum ipse similiter cum Semi-Pelagianis, ut fateatur, exorbitaret. Cum ergò ipsis intorquet dogma Pelagianum, autumat eos sentire quod ipse sensit, scilicet sufficere ad fidem externam gratiam prædicationis. Itaque ad causas Jansenii pro Semi-Pelagianis allegatas ordine suo video respondendum.

Ad primam, si de gratiâ adversus naturæ corruptionem cum Augustino dissidēbant; non ideo oportebat liberi arbitrii vires quoad fidei initium ac bonæ voluntatis primordia ita inflare, ut coire viderentur cum Pelagio.

Ad secundam, etsi illa interna gratia credentem à non credente non discerneret, ut S. Augusti-

400 LIBER QUINTUS

gustinus contra Massilienses luculenter ostendit, erat tamen à naturâ ipsâ discreta; ideòque exprimenda: Quemadmodum Augustinus in statu naturæ integræ ità liberum arbitrium extollit; ut gratiam non amittat, licet stantes Angelos à lapsis ipsa non discreverit. Et hoc ne sinè gratia stare potuissent viderentur: *Quod adjutorium si defuisset, sinè culpâ utique cecidissent*, ut ait idem Doctor.

Ad tertiam, etsi cane pejus & angue odissent istam discretionem, quæ fit per gratiam; debebant etiam, imò rectius & verius odisse discretionem Pelagianam, quæ fit per naturam: sicque, si volebant, mitigare duritiem ut liberum non laxarent arbitrium cum injuriâ gratiæ, id nimirum largiendo quod sinè ejus saltem adminiculo præstare non poterat, *initium fidei*, supplicationesque obtinendæ salutis ergò fufas. Nam etsi Moliniani gratiam à seipsa efficacem oderint; eam tamen, quam admittunt gratiam, cum naturâ non confundunt. Nec asserere audent: *Ideò quis adjuvatur quia voluit*, vel ideò accipit gratiam, *quia bono naturæ benè usus est*. Nisi qui sint, quos de oblatâ non ponentibus obicem per naturæ vires gratiâ, ità loqui delectet, quasi voluntas hominis divinæ gratiæ sibi pariat opem, aut obedientiæ humanæ subjiciatur gratiæ adjutorium.

Ad quartam, non claret quod ad fidem etiam in naturâ integrâ gratiæ adjutorium admiserint, licet concesserint, quoad ipsam perseverandi facultatem esse necessariam.

Proindè non erant ipsis reliquæ gratiæ, sed naturæ vires istæ quas prostratæ atque infirmæ naturæ superstites remansisse credebant, saltem ad credendum se posse sanari, medicumque invocandum.

Nam

DE PROPOSITIONE IV. 401.

Nam quamvis S. Augustinus jam doctior factus etiam ad fidem naturæ sanæ interioris gratiam esse necessariam docuerit; non sequitur Massilienses in eadem placita concessisse; cum nequidem naturæ lapsæ eam dedisse assertum probatum sit. Senferunt enim quod Augustinus in errore positus, hic autem non nisi *præconium veritatis*, seu gratiam externam tum censuit fidei iniuriæ desiderari. Sic respondēri potest ad Argumentum quod posset ex Augustino formari.

ARGUMENTUM VII.

Sanctus Augustinus videtur ex verbis S. Hilarii de Semi-Pelagianis scribentis de fide non posse dici, *quid habes quod non accepisti? quia in eadem naturā remansit, licet vitiata, quæ sanā atque perfectā donata sit*, exculpasse hunc sensum quod concesserint naturæ vitiatæ gratiam naturæ sanæ seu perfectæ; nam librō de *Prædestinatione* SS. c. 5. ad ista respondet: *In hac Apostoli evidentissimā intentione, quā contrā humanam superbiam loquitur, ne quisquam in homine, sed in Domino gloriatur: Dona Dei naturalia suspicari, sive ipsam totam perfectamque naturam, qualis in prima conditione donata est, sive vitiata naturæ qualescumque reliquias nimis, quantum existimo, absurdum est. Numquid enim per dona, quæ omnibus communia sunt hominibus, discernuntur homines ab hominibus? Ubi videtur supponere Semi-Pelagianos admisisse gratiam omnibus communem in statu naturæ lapsæ ad credendum, qualis fuerat in Angelis ad perseverandum; eosque hōc solō titulō absurditatis arguere, quod discretivam seu efficacem gratiam repudiarent, contrā Apostolum dicentem: Quis te discernit? Et deinde, quid autem habes quod non accepisti?*

Cc

RE-

REFUTATIO I.

NOvô argumentô hîc Augustinus naturalem illam credendi potentiam evertendam ratus, ad illud Apostolicum: *quis te discernit?* Semi-Pelagianos deducit: nam illa credendi facultas sive à solâ naturâ, sive ab adjutâ per gratiam Adamæam (quod postremum tamen non supponit ab illis concessum) promanare dicatur, non discernit credentem à non credente, & ideo, ut ratiocinatur Augustinus, posset dicere homo inflatus adversus alterum: *discernit me fides mea.*

REFUTATIO. II.

QUamquam Augustinus præter naturam communem, etiam communem gratiam stantibus & cadentibus Angelis ad perseverandum, si vellent, attribuat, & hoc Semi-Pelagiani non ierint inficias; nullibi tamen confessi sunt, ad ipsam fidem eam gratiam communem datam fuisse, vel naturam non sufficere ad credendum, gratiamque postulandam. Quapropter Augustinus ad mentem Semi-pelagianorum *naturalia dona vocat*, naturam vel *vitiata natura reliquias*, quæ cum sint credentibus & non credentibus communes, non posse Salvari illud, *quis te discernit?* quia posset dicere communi naturali munere donatus, discernit me fides mea, quæ mihi propria est, & non communis.

Nequè obviat his, quod post pauca subdit Augustinus, quasi gratiam ad fidem agnoscerent: *Nihil tam huic sensui contrarium quam de suis meritis sic quemquam gloriari, tamquam ipse sibi ea fecerit, non gratia Dei: sed gratia, quæ bonos discernit à malis, non quæ Communis est bonis & malis.* Ubi videtur gratiam agnoscere Semi-Pelagianam Communem bonis & malis. at

Facile

DE PROPOSITIONE IV 403

Facile diluitur ex eo, quod Augustinus late accipiat ac sensu non obvio juxta Semi-Pelagianorum mentem vocem *gratia* pro *natura*. Nam in hoc Pelagianizabant. Quare Augustinus eodem tramite decurrens etiam naturæ exempla titulo *gratiæ* insignit jure parili subjungens: Sit ergo *natura gratiæ attributa*, quæ sumus *animantia rationalia*, discernimurque à pecoribus; sit etiam *gratia attributa*, quæ in ipsis hominibus à deformibus pulchri, vel ingeniosi discernuntur à tardis, ac si quid ejusmodi est. Sed non se ille, quem coërcebat Apostolus adversus pecus inflabat, nec adversus hominem alterum de aliquo naturali munere quod inesse posset & pessimo; sed aliquod bonum quod perlineret ad vitam bonam, sibi, non Deo tribuens, inflabatur quando audire meruit, quis enim se discernit? Quid autem habes quod non accepisti? Ut enim sit naturæ fidem posse habere, numquid & habere? Non enim omnium est fides, cum fidem posse habere sit omnium.

Sic pergit in notione naturæ Communis, non gratiæ, . . . Proinde posse habere fidem, sicut posse habere Charitatem, naturæ est hominum: habere autem fidem, quemadmodum habere Charitatem, gratiæ est fidelium. Illa itaque natura in quâ nobis data est possibilitas habendi fidem, non discernit ab homine hominem: ipsa vero fides discernit ab infideli fidelem.

Naturam ergo naturæ componens Augustinus, Semi-Pelagianos naturæ limites non excessisse quoad fidei initium, arbitratus est.

404 LIBER QUINTUS
S E C T I O VIII.

Semi-Pelagianos non admisisse necessitatem gratiae internae ad initium fidei affatim confirmant Canones Concilij Arausiacani.

Patres dicti Concilii praefantur: *Aliquos esse, qui de gratia & libero arbitrio minus cautè, & non secundum fidei regulam sentire velint. Contrà quos sequentes condidère Canones.*

Canon 3. sic habet: *Si quis invocatione humana voluntatem nostram Deum expectare contendit, non etiam ut purgari velimus per Sancti Spiritus infusionem & operationem in nobis fieri, resistit ipsi Spiritui Sancto.*

Canon 5. *Qui enim dicunt fidem, quàm in Deum credimus, esse naturalem, omnes eos, qui ab Ecclesia Christi alieni sunt, quodammodo fideles esse definiunt.*

Quod autem ita naturalem fidem crederent, ut gratiam ab ea submoverent, contrà quos Concilium agit, sequens Canon elucidat.

Canon 6. *Si quis sine gratiâ Dei credentibus, volentibus, desiderantibus, conantibus, laborantibus, vigilantibus, studentibus, petentibus, pulsantibus nobis misericordiam dicit conferri divinitus, non autem ut credamus, velimus, vel hæc omnia sicut oportet agere, per infusionem & inspirationem Sancti Spiritus in nobis fieri constitetur &c. Resistit Apostolo dicenti: Quid habes quod non accepisti? Ille verò, quem arguebat Apostolus, non de gratiâ Adamæ, sed de solâ naturâ velut ad credendum, petendum sat valida gloriabatur;*

DE PROPOSITIONE IV. 405

batur ; ergò & illi, quorum naturalem fidem Arausici Patres convellunt Apostolicò argumentò : *quid habes &c.* Rursùs in idem perurget

Canon 7. His verbis : *si quis PER NATURÆ VIGOREM bonum aliquod quod ad salutem pertinet vitæ æternæ cogitare, ut expedit, aut eligere, sive saluti, id est, Evangelicæ prædicationi consentire posse confirmat, absquē illuminatione & inspiratione Spiritûs Sancti, qui dat omnibus suavitatem in consentiendo, & credendo hæreticò fallitur Spiritu non intelligens vocem Dei in Evangelio dicentis: SINE ME NIHIL POTESTIS FACERE.*

Canon 19. Sic habet : *Natura humana etiam si in illâ integritate, in quâ est condita, permaneret, nullò modò seipsam Creatore suo non adjuvante, servaret. Undè cum sinè gratia Dei salutem non possit custodire quam accepit, quomodò sinè gratiâ Dei poterit reparare, quod perdidit?*

Canon 22. *Nemo de suo habet nisi mendacium & peccatum.*

Deniquè Bonifacius Papa in Epistolâ hujus Synodi confirmatoriâ apertè indicat Semi-Pelagianos gratiam internam fidei abjudicasse, his verbis ad Cæsarium Arelatensem Episcopum scribens : *Indicas enim quod aliqui Episcopi Galliarum, cum Cætera jam bona ex Dei acquieverint gratiâ provenire, FIDEM TANTUM, quâ in Christo credimus, naturæ ESSE VELINT, NON GRATIÆ, & omnibus ex Adam, quod dici nefas est, in libero arbitrio remansisse: non etiam nunc in singulis divinæ misericordiæ largitate conferri.*

Ex his liquidò fluit Semi-Pelagianos cum Pelagianis consensisse in his dogmatibus, primò per FIDEM NATURALEM, quam naturæ lapsæ adscripserunt. 2. Quia per NATURÆ VIGOREM aliquod bonum, quod ad salutem pertinet hominem lapsum cogitare potuisse dixerunt. 3. Quia SINE GRA-

TIA Dei credentes, volentes ac desiderantes bona salutaria constituerunt. 4. hominem posse sine gratiâ reparare quod perdidit, in quo plus naturæ lapsæ indulserunt quam Augustinus, & Patres Arausici naturæ stanti, de quâ dicunt: Cum sine gratia salutem non possit custodire, quam accepit. Alioquin possent hanc amoliri à se invidiam dicendo: homo non potest sine gratiâ Dei reparare quod perdidit, quia nec credere nec petere sine gratiâ prævalet.

CAPUT II.

De secundâ parte quartæ Iansenianæ itâ sonante: Et in hoc erant hæretici, quod vellent eam gratiam talem esse, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare.

GEmino ex capite Jansenius Semi-Pelagianos hæreticæ pravitatis infimulat: & quod in statu naturæ lapsæ ad credendum gratiam possibilitatis, qualem habuit Adam ad perseverandum, sufficere asseverarent; & quod talem gratiam admitterent, cui posset humana voluntas resistere vel obtemperare. Postremam hanc partem ferit Sedes Apostolica ut hæreticam. Utrumque caput, undè Semi-Pelagianos inculcat, ex Jansenio stabilitum venio.

SEC